

Chambre des Représentants

SESSION 1961-1962.

6 MARS 1962.

PROJET DE LOI

portant approbation de la Convention générale de sécurité sociale entre le Royaume de Belgique et la République Fédérale d'Allemagne, des Accords complémentaires, de la Convention spéciale, des Protocoles finals, signés à Bonn, le 7 décembre 1957 et du Protocole complémentaire, signé à Bonn, le 10 novembre 1960.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DES AFFAIRES ETRANGERES⁽¹⁾,
PAR M. PARISIS.

MESDAMES, MESSIEURS,

Portée de la Convention.

Cette Convention consacre des solutions plus favorables que celles prévues dans les conventions antérieures. Ses dispositions qualifiées de « progressistes » ont été pratiquement reprises dans les règlements n° 3 et 4 de la Communauté Economique Européenne concernant la sécurité sociale des travailleurs migrants.

(1) Composition de la Commission :

Président: M. Van Acker (A.).

A. — Membres : MM. Delwaide, De Schryver, Dewulf, Fimmers, Herbiet, Lefèvre, le Hodey, Parisis, Scheyven, Wigny, Willot. — Bohy, Collard (L.), Dejardin, De Kinder, Glinne, Huysmans, Pierson, Radoux, Terwagne, Van Eynde. — Drèze, Kronacker.

B. — Suppléants : M. Cooreman, Mme De Riemaecker-Legot, MM. Devos, Loos, Saintraint, Tindemans. — Bracops, Cools, De Keuleneir, Grégoire, Guillaume. — Demuyter.

Voir :

197 (1961-1962) :

— N° 1 : Projet de loi.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1961-1962.

6 MAART 1962.

WETSONTWERP

houdende goedkeuring van het Algemeen Verdrag betreffende de sociale zekerheid tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland, van de Aanvullende Akkoorden, van het Bijzonder Verdrag, van de Slotprotocollen, ondertekend op 7 december 1957, te Bonn, en van het Aanvullend Protocol, ondertekend op 10 november 1960, te Bonn.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE ZAKEN⁽¹⁾, UITGEBRACHT
DOOR DE HEER PARISIS.

DAMES EN HEREN,

Strekking van het Verdrag.

Dit Verdrag behelst gunstiger oplossingen dan die waarin bij de vorige verdragen was voorzien. Praktisch zijn deze, als « vooruitstrevende » bestempelde, bepalingen reeds opgenomen in de reglementen n°s 3 en 4 van de Europese Economische Gemeenschap, betreffende de sociale zekerheid van de migrerende werknemers.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter: de heer Van Acker (A.).

A. — Leden: de heren Delwaide, De Schryver, Dewulf, Fimmers, Herbiet, Lefèvre, le Hodey, Parisis, Scheyven, Wigny, Willot. — Bohy, Collard (L.), Dejardin, De Kinder, Glinne, Huysmans, Pierson, Radoux, Terwagne, Van Eynde. — Drèze, Kronacker.

B. — Plaatsvervangers: de heer Cooreman, Mevr. De Riemaecker-Legot, de heren Devos, Loos, Saintraint, Tindemans. — Bracops, Cools, De Keuleneir, Grégoire, Guillaume. — Demuyter.

Zie :

197 (1961-1962) :

— N° 1: Wetsontwerp.

On peut regretter que la Convention belgo-allemande ait été ratifiée si tardivement. Son intérêt est double :

1° pour la période du 7 décembre 1957 (date de sa signature) au 1er janvier 1959 (mise en application des règlements de la C.E.E.), il est indispensable de se référer à son texte;

2° elle sert de préfiguration aux dispositions reprises dans les règlements de la C.E.E.

Contenu de la Convention.

La Convention générale germano-belge, comme les conventions de sécurité sociale conclues avec d'autres pays, est basée sur les grands principes suivants :

1° égalité de traitement entre les ressortissants des deux pays;

2° désignation de la législation applicable, notamment celle du pays de l'emploi;

3° totalisation des périodes d'assurance en vue de l'ouverture, du maintien et de la fixation des droits;

4° suppression des conditions de résidence pour l'octroi des prestations;

5° fixation de règles évitant le cumul des prestations acquises sur base des deux législations en présence.

* *

La Convention germano-belge comporte certaines solutions qui sont plus favorables que celles prévues dans des conventions antérieures.

Les progrès tendent surtout à élargir les droits des assurés sociaux. Ils peuvent sommairement être résumés comme suit :

1. Le travailleur occupé dans un des deux pays et séjournant temporairement dans l'autre pays, conserve son droit aux prestations de maladie selon la législation du pays où il était initialement occupé. Il en est de même en ce qui concerne les ayants droit de ce travailleur (art. 13). Cette disposition n'existe généralement pas dans les autres conventions bilatérales de sécurité sociale conclues par la Belgique.

2. Autre droit qui est inexistant dans les autres conventions : l'assurée ou l'épouse d'un assuré peut prétendre aux prestations de l'assurance maternité prévues dans le pays de l'emploi, même si la naissance a lieu dans l'autre pays (art. 15, § 1).

3. En matière d'accidents du travail et de maladies professionnelles, la Convention prévoit que les intéressés continuent à avoir droit aux prestations en nature de l'assurance maladie s'ils se déplacent dans l'autre pays, sous la seule condition d'obtenir l'autorisation pour effectuer ce déplacement (art. 33).

Les autres conventions se limitent, en cette matière, à lever les conditions de résidence qui s'opposeraient, dans les législations nationales, au paiement des prestations dans l'autre pays.

4. Comme toutes les conventions de sécurité sociale, la Convention germano-belge prévoit, en matière de pensions de vieillesse, d'invalidité et de survie, la totalisation des périodes d'assurance, en vue de l'acquisition, du maintien et du recouvrement des droits. Comme dans les autres conventions, les charges des pensions sont réparties entre les pays au prorata des périodes d'occupation.

Het kan wel spijtig worden genoemd dat het Belgisch-Duits Verdrag zo laat is bekrachtigd. Niettemin is het belangrijk, om twee redenen :

1° voor de periode van 7 december 1957 (datum van ondertekening) tot 1 januari 1959 (toepassing van de reglementen van de E.E.G.) is de tekst ervan onmisbaar als referentie;

2° het dient als basis voor de bepalingen die in de reglementen van de E.E.G. zijn opgenomen.

Inhoud van het Verdrag.

Evenals de met andere landen gesloten overeenkomsten inzake maatschappelijke zekerheid, berust het Algemeen Duits-Belgisch Verdrag op de volgende grote principes :

1° gelijke behandeling van de onderdanen van beide landen;

2° de bepaling, dat als wetgeving toepassing vindt de wetgeving van het land van tewerkstelling;

3° samenvatting van de verzekeringsperiodes met het oog op het ontstaan, het behoud en de vaststelling van de rechten;

4° opheffing van de eisen inzake verblijfplaats voor de toekenning van de prestaties;

5° bepaling van regelen ter vermindering van het cumuleren van prestaties waarop de twee in aanmerking komende wetgevingen recht geven.

* *

Het Duits-Belgisch Verdrag bevat enkele oplossingen die gunstiger zijn dan de bepalingen van vroegere overeenkomsten.

De verbetering bestaat hoofdzakelijk in het verlengen van de rechten der verzekerden. Deze vooruitgang is bondig samen te vatten als volgt :

1. De werknemer, die in een van beide landen is tewerkgesteld en tijdelijk in het andere land verblijft, behoudt zijn recht op de uitkeringen wegens ziekte volgens de wetgeving van het land waar hij werkzaam was. Dit geldt ook voor de rechthebbenden van deze werknemer (art. 13). Doorgaans komt deze bepaling niet voor in de overige door België besloten bilaterale overeenkomsten inzake maatschappelijke zekerheid.

2. Een ander recht, dat in de andere verdragen niet bestaat, is dat de vrouwelijke verzekerde of de echtgenote van een verzekerde aanspraak heeft op de moederschapszorg, waarin is voorzien in het andere land van tewerkstelling, zelfs indien de geboorte in het andere land heeft plaatsgehad (art. 15, § 1).

3. Op het stuk van arbeidsongevallen en beroepsziekten bepaalt het Verdrag dat de betrokkenen, als zij zich van het ene naar het andere land begeven, het recht op verstrekking behouden, mits zij — en dit is de enige voorwaarde — toestemming krijgen voor die overbrenging van verblijfplaats (art. 33).

In de andere verdragen worden in dit verband alleen maar de voorwaarden inzake verblijfplaats opgeheven welke in de nationale wetgevingen een beletsel mochten zijn voor het uitkeren van de verstrekkingen in het andere land.

4. Evenals alle overeenkomsten inzake maatschappelijke zekerheid bepaalt het Duits-Belgisch Verdrag in verband met de oudédoms-, invaliditeits- en overlevingspensioenen dat de verzekeringsperiodes worden samengevoegd voor het verkrijgen, het behoud en het herkrijgen van de rechten. Zoals in de andere verdragen worden de pensioenlasten hier onder de landen verdeeld naar evenredigheid van de arbeidsperiodes.

La Convention germano-belge a toutefois réalisé un progrès : la pension calculée au prorata des périodes d'occupation ne peut en aucun cas être inférieure à celle qui serait due en vertu de la seule législation d'un des pays contractants (art. 22, § 1).

**

En outre, la Convention règle plusieurs questions en litige portant sur la période antérieure à son application :

1° les pensions dues par les organismes sociaux d'Allemagne, en vertu des articles 312 du Traité de Versailles et de la Convention du 9 juin 1920 dite Convention d'Aix-la-Chapelle, pour la période de septembre 1944 au 30 avril 1957;

2° les rentes d'accidents de travail survenus pendant la deuxième guerre mondiale en Allemagne, dont le paiement est suspendu (les intéressés ont touché des avances par la Caisse de prévoyance et de secours);

3° la situation sociale des travailleurs domiciliés dans les hameaux qui ont été gérés par l'Administration belge et détachés du territoire allemand (Bildchen-Losheim);

4° la situation des frontaliers belges en matière de chômage, d'assurance-maladie et d'allocations familiales.

En ce qui concerne la Convention pour les frontaliers (Premier Accord complémentaire) il y a lieu de signaler que, contrairement à ce qui est fait pour les autres pays limitrophes, la notion de frontalier n'est pas liée au fait d'habiter dans une zone frontalière, ce qui est avantageux pour certains travailleurs belges travaillant en Allemagne, retournant chez eux une fois par semaine, mais habitant dans une partie du pays trop éloignée de la frontière pour pouvoir être considérée comme tombant dans la zone frontalière.

**

A partir du 1er janvier 1959, date de l'entrée en vigueur des règlements n°s 3 et 4 de la C.E.E., concernant la sécurité sociale des travailleurs migrants, les conventions de sécurité sociale existantes entre les pays du Marché Commun, sont remplacées par ces règlements. Seuls les articles mentionnés à l'annexe D du règlement n° 3 subsistent. Cette annexe D comprend, en ce qui concerne les rapports germano-belges :

1° les dispositions des articles 4, §§ (1) et (2); 6, § (2); 7; 10; 21, § (4); 22, § (4) (en liaison avec l'article 28 et l'article 32); 36; 37 et 51 de la Convention générale du 7 décembre 1957;

2° les dispositions de l'Accord complémentaire n° 2 du 7 décembre 1957 concernant la sécurité sociale pour les travailleurs des mines;

3° les dispositions de l'Accord complémentaire n° 3 concernant le paiement des pensions pendant la période précédant l'entrée en vigueur de la Convention générale;

4° les dispositions des articles 3, 4 et 6 du Protocole final à la Convention générale;

5° les dispositions de la Convention spéciale du 7 décembre 1957 sur l'assurance chômage ainsi que les dispositions du Protocole final.

Ces règlements n'étant pas applicables aux travailleurs frontaliers, l'Accord complémentaire n° 1 subsiste également.

Met het Duits-Belgisch Verdrag is men echter een stap vooruit gegaan : in geen geval mag het overeenkomstig de perioden van tewerkstelling berekende pensioen minder bedragen dan wat alleen krachtens de wetgeving van een der verdragsluitende landen zou verschuldigd zijn (art. 22, § 1).

**

Bovendien regelt het Verdrag verscheidene betwiste vragen met betrekking tot de periode die aan de inwerktreding ervan voorafgaat :

1° de pensioenen verschuldigd door Duitse maatschappelijke instellingen krachtens artikel 312 van het Verdrag van Versailles en het Verdrag van 9 juni 1920, genaamd Verdrag van Aken voor de periode tussen september 1944 en 30 april 1957;

2° de renten wegens arbeidsongevallen die zich tijdens de tweede wereldoorlog in Duitsland hebben voorgedaan, renten waarvan de uitbetaling geschorst is (de belanghebbenden hebben voorzchotten getrokken van het Hulp- en Voorzorgsfonds);

3° de sociale toestand van de arbeiders die hun woonplaats hebben in de gehuchten beheerd door het Belgische Bestuur en afgescheiden van het grondgebied van Duitsland (Bildchen-Losheim).

4° de toestand van de Belgische grensarbeiders inzake werkloosheid, ziekteverzekering, kinderbijslag.

Wat de Overeenkomst voor de grensarbeiders (Eerste Aanvullend Akkoord) betreft, dient erop gewezen dat, in strijd met wat t.o.v. de andere buurlanden geschied is, het begrip grensarbeider niet gekoppeld is aan het feit dat men een grenszone bewoont. Deze bepaling bevoordeert bepaalde Belgische arbeiders die in Duitsland tewerkgesteld zijn, éénmaal per week naar huis terugkeren, maar een landsdeel bewonen dat te ver van de grens verwijderd is om nog als grenszone beschouwd te worden.

**

Vanaf 1 januari 1959, datum waarop de verordeningen n°s 3 en 4 van de E.E.G. inzake de sociale zekerheid van migrerende werknemers in werking getreden zijn, werden de tussen de landen van de Gemeenschappelijke Markt bestaande sociale zekerheidsverdragen door deze verordeningen vervangen. Alleen de artikelen van de bijlage D van verordening n° 3 blijven van kracht. Deze bijlage D behelst, wat de Duits-Belgische betrekkingen betreft :

1° de bepalingen van de artikelen 4, §§ (1) en (2); 6, § (2); 7; 10; 21, § (4); 22, § (4) (in verband met artikelen 28 en artikel 32); 36; 37 en 51 van het Algemeen Verdrag van 7 december 1957;

2° de bepalingen van de Tweede Aanvullende Overeenkomst van 7 december 1957 met betrekking tot de sociale zekerheid der mijnwerkers;

3° de bepalingen van de Derde Aanvullende Overeenkomst betreffende de uitkering van pensioenen gedurende het tijdvak vóór de inwerktreding van het Algemeen Verdrag;

4° de bepalingen van de artikelen 3, 4 en 6 van het Slotprotocol behorende bij het Algemeen Verdrag;

5° de bepalingen van het Bijzonder Akkoord van 7 december 1957 betreffende de werkloosheidsverzekering, alsmede de bepalingen van het Slotprotocol.

Daar deze verordeningen niet toepasselijk zijn op de grensarbeiders, blijft het Aanvullend Akkoord n° 1 ook gelden.

Il apparaît donc que très peu d'articles de la Convention générale restent applicables après le 1er janvier 1959.

Votre Commission a adopté le projet à l'unanimité.

Le Rapporteur,
A. PARISIS.

Le Président,
A. VAN ACKER.

Het blijkt dus dat zeer weinig artikelen van het Algemeen Verdrag na 1 januari 1959 nog van kracht blijven.

**

Uw Commissie heeft het ontwerp eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
A. PARISIS.

De Voorzitter,
A. VAN ACKER.